

“Ένας τρόπος για να βεβαιωθούμε ότι οι άνθρωποι δεν θα κερδίζουν από το έγκλημα,

θα ήταν να αφήσουμε την κυβέρνηση να το διευθύνει”.

Ronald Reagan

Πρωτοβουλία για ένα πολύμορφο κίνημα στην Ψυχική Υγεία

Θα μπορούσε να είναι ένα απλός συγκριτικός γρίφος για τους υποστηρικτές της άποψης ότι η επιστήμη διαρκώς προοδεύει κοιτώντας μόνο προς ένα καλύτερο μέλλον. Θα μπορούσε να είναι φάρσα αν αυτήν την περίοδο δεν ζούσαμε μια γενοκτονία και την εποχή της “επιστροφής της κανονικότητας”. Θα μπορούσε όμως να είναι απλά αναμενόμενο, αν κανείς κοιτάξει το χειμώνα που έρχεται.

Οι πρόσφατες δηλώσεις του υφυπουργού Υγείας μας έβαλαν να ξαναμελετήσουμε το έργο του **Τσέζαρε Λομπρόζο** (1835-1909), παγκοσμίως γνωστού για τις μελέτες και τις θεωρίες του πάνω στο πεδίο της **χαρκτηρολογίας και της θεωρίας του περί «εγκληματικού μυαλού»**. Οι θεωρίες αποτέλεσαν τη βάση για την «εγκληματολογική ανθρωπολογία”.

Στον **“Εγκληματία Άνθρωπο”** (εκδόσεις Κάκτος) διαβάζουμε πως το έγκλημα είναι μια ασθένεια και ο εγκληματίας είναι ο φορέας της, ο εγκληματίας είναι μια ανωμαλία στην κοινωνία, που προκαλεί αναστάτωση και βλάβη, ένα κακοσχηματισμένο άτομο, προϊόν και βιολογικών – γενετικών παραγόντων.

Κατά το Λομπρόζο η κοινωνία πρέπει να επικεντρωθεί στην έγκαιρη αναγνώριση και παρέμβαση για την πρόληψη της εγκληματικότητας και η κατανόηση της εγκληματικής συμπεριφοράς επιτρέπει την ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών.

Ο τρόπος που προτείνει είναι μεταξύ άλλων και **η αναγνώριση του “εγκληματικού μυαλού” μέσω των φυσικών χαρακτηριστικών, ενώ οι σωματικές ανωμαλίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως προειδοποιητικά σημάδια για πιθανή εγκληματική συμπεριφορά.**

Στο βιβλίο του **“Οι Αναρχικοί”** ο συγγραφέας προσπαθεί να πείσει, πριν από 128 χρόνια, χρησιμοποιώντας τις “σύγχρονες” μεθόδους της εποχής όπως **η βιομετρία, η φρενολογία, η γραφολογία και η κληρονομικότητα, ότι όλοι οι εγκληματίες θα μπορούσαν να γίνουν και αναρχικοί ή, καλύτερα, ότι όλοι οι αναρχικοί είναι δυνάμει εγκληματίες**. Γι’ αυτό και προτείνει δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση του “εσωτερικού εχθρού”. Διεθνής αστυνομική συνεργασία, δημόσια διαπόμπευση των συλληφθέντων αναρχικών, επιστημονική μελέτη της κληρονομικότητάς τους (δεν έχει ανακαλυφτεί ακόμη το DNA), στενή συνεργασία δημοσιογράφων, κράτους και αστυνομίας σε θέματα πολιτικής βίας, ειδικά δικαστήρια χωρίς την παρουσία ενόρκων και τις αυστηρότερες ποινές που προβλέπει ο νόμος, ψυχολογικοποίηση των κινήτρων τους (παιδιά από διαλυμένες οικογένειες, ναρκομανείς) ώστε να υπάρξει αποπολιτικοποίηση των δράσεών τους, οργάνωση των νομοταγών πολιτών

—με τη συνδρομή της αστυνομίας— για τη διάλυση των αναρχικών συγκεντρώσεων.

Σήμερα, 2024, είχαμε την τύχη να ακούσουμε **έναν υφυπουργό Υγείας** να ανοίγει πάλι τη συζήτηση, που κάποιοι βιάστηκαν να πιστέψουν πως έχει κλείσει. Δυστυχώς θα περιοριστούμε σε ένα μικρό μέρος της συνέντευξης που έδωσε στη δημοσιογράφο του Livemedia, Ειρήνη Συράκη. Για όποιον βιάζεται να μιλήσει για “κοπτοραπτική” ας παρακολουθήσει (καλό κουράγιο) όλο το βίντεο. Λέει λοιπόν ο υφιστάμενος του Άδωνη Γεωργιάδη, μάλλον υπέρμαχος εκείνων των “παλιών καλών εποχών” με τα ροζ και μωβ τρίγωνα με μια πιο “φιλική προς το χρήστη” ψηφιακή εκδοχή:

“Πρόληψη σημαίνει να αντιλαμβάνεσαι ποιος είναι ο εγκληματίας και να τον περιορίζεις σύντομα. Εάν αυτός είναι ανήλικος, ενδεχομένως θα προσπαθήσεις κιόλας να τον σωφρονίσεις. Τις περισσότερες φορές τα παιδιά που έχουν μια επιθετική συμπεριφορά γεννιούνται από γονείς που έχουν μια επιθετική συμπεριφορά. Άρα η δική μας η πρόληψη πρέπει να κινηθεί με σκοπό να προσεγγίσει αυτή την οικογένεια και αν δεν μπορεί να συμμορφωθεί, να απομονωθεί.

Όταν κάποιος είναι επιθετικός, είναι επιθετικός επειδή είναι γεννημένος επιθετικός και επειδή ο τρόπος με τον οποίο έχει ζήσει όλα αυτά τα χρόνια ενισχύει αυτή την επιθετικότητα. Εκείνο το οποίο μπορούμε να κάνουμε εμείς, είναι όταν διαπιστώνουμε σε πρώιμη φάση μια τέτοια επιθετικότητα, αυτή την επιθετικότητα να τη βάλουμε μέσα σε κοινωνικά κανάλια, δηλαδή να μη σκοτώνεις ή να μην επιτίθεσαι για να κλέψεις, να επιτίθεσαι στον εχθρό της πατρίδας, ή να επιτίθεσαι στον εχθρό της κοινωνίας.

Αλλά όταν κάποιος εκδηλώνει πλέον μια οργανωμένη τέτοια αντικοινωνική, επιθετική, εγκληματική συμπεριφορά, ο σωστός τρόπος είναι η έγκαιρος ανίχνευση και η καταστολή, ο περιορισμός μέσω υπηρεσιών οι οποίες θα λειτουργούν στα πλαίσια της αστυνομίας, του δικαστικού συστήματος. Είχαμε αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, επειδή ακριβώς οι επιθετικοί χαρακτήρες δεν εκτονώνονται έξω, κλείνονται στο σπίτι και εκεί εκδηλώνουν την επιθετικότητά τους στις γυναίκες τους. Και λέω συνειδητά στις γυναίκες τους, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι σε όλη την πανίδα, σε κάθε μορφή εμβίων όντων το αρσενικό είναι πάντοτε επιθετικό. Είναι πιο επιθετικό γιατί αυτό είναι το οποίο στη φύση κυνηγάει την τροφή και αναλαμβάνει την επιθετική διεκδίκησή της ή την άμυνά της.

Το θηλυκό είναι για άλλες δουλειές, για να τίκτει και στηρίζει τη μορφή, είτε γίνεται στην αγέλη είτε γίνεται στη δυαδική μορφή που έχουμε στο homo sapiens. Άρα είναι η φύση των πραγμάτων το αρσενικό να είναι το επιθετικό, κατά συνέπεια η έννοια της γυναικοκτονίας πραγματικά έχει μια βιολογική βάση...”

Σεξισμός, βιολογικός ντετερμινισμός, καταστολή και τιμωρία: ένας ολοκληρωτισμός εν εξελίξει στα καλύτερά του.

Βιβλιογραφία

Reagan Ronald, Adler Bill , “The Reagan wit”, Jameson Books, (1981).

Συνέντευξη του Υφ. Υγείας Δ. Βαρτζόπουλου στο Livemedia και στην Ειρήνη Συράκη (2024.04.03)
Ανακτήθηκε από <https://www.youtube.com/watch?v=sCxnmltRdtk>

Τσέζαρε Λομπρόζο, “Ο Εγκληματίας Άνθρωπος”, μετάφραση: Άννινος Μπάμπης, εκδόσεις Κάκτος, (2002/1876).

Τσέζαρε Λομπρόζο, “Οι Αναρχικοί”, μετάφραση: Μπουζάνης Τάκης, εκδόσεις Ισνάφι, (2011/1894).

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ